

Світлана ЛОГАЧЕВСЬКА,
 учитель початкових класів, кандидат педагогічних наук, доцент,
 заслужений вчитель України, вчитель ЗШ I–III ст.,
 смт Балахівки, Петрівського р-ну, Кіровоградської обл.;

Тетяна ЛОГАЧЕВСЬКА,
 учитель вищої категорії
 Криворізької ЗШ I–III ст. № 121 Дніпропетровської обл.

Як "не загубити" жодного учня на уроках математики в 1 класі

Досвід роботи за новими програмами показує, що не всі учні сприймають одразу програмовий матеріал з математики через різні рівні навчальних можливостей.

Так учні середнього і початкового рівнів потребують особливої уваги вчителя щодо подачі нового матеріалу. На жаль, майже в кожному класі є учні таких рівнів.

Тому завжди слід пам'ятати про те, що без диференційованого навчання неможливо формувати в усіх учнів предметну математичну і ключові компетентності, а також готовність до вивчення математики на наступному ступені освіти.

Про важливість диференціації неодноразово відмічали наші вітчизняні науковці. Зокрема, В.О.Сухомлинський наголошував, що наше завдання – "не загубити" жодної дитини, побачити її труднощі і дати цій дитині відповідне завдання.

Досить актуальними є думки О.Я.Савченко про те, що диференціація поза модою. Це вічна іннова-

ція, тому що кожен клас – це різні умови її застосування.

Враховуючи конкретну навчальну ситуацію у класі та педагогічну доцільність, можна пропонувати учням тренувальні вправи з поступовим ускладненням до усвідомлення виучуваного.

Розглянемо одну зі схем застосування таких диференційованих завдань.

Структурно-логічна схема обчислення виразів

I етап	Актуалізація опорних знань. Колективна робота
II етап	Вивчення нового матеріалу. 1. Робота за підручником. Колективна робота. 2. Робота за варіантами. <i>1 варіант</i> – поступове зменшення міри допомоги. <i>2 варіант</i> – поступове ускладнення завдань
III етап	Самостійне виконання спільного завдання

У зв'язку з тим, що в підручниках з математики неможливо передбачити необхідну кількість тренувальних вправ для певного класу, вчителю необхідно самому добирати завдання з огляду на індивідуальні можливості кожного учня.

Наведемо приклади орієнтовних диференційованих завдань до окремих тем.

Тема. Назви компонентів та результати дії додавання.

Мета. Засвоєння учнями математичної термінології та розвиток математичного мовлення учнів.

І етап. Колективна робота. Підручник. Завдання № 1, с. 41.

Учні читають рівності, складені за малюнками. Називають назви чисел, які додаємо та результат додавання.

ІІ етап. Робота за варіантами.

Варіанти визначає вчитель. Завдання першого варіанта виконують учні, яким потрібна допомога вчителя, другого – учні, які можуть самостійно виконувати завдання з поступовим ускладненням.

1 варіант. Назви числа, які додаємо та результати додавання.

Доданок		Доданок		Сума
↓		↓		↓
3	+	4	=	7
6	+	4	=	10
4	+	5	=	9

2 варіант. Знайди суми, назви числа при додаванні.

$$\begin{array}{ll} 6 + 2 = \square & 6 + 3 = \square \\ 7 + 3 = \square & 7 + 2 = \square \\ 8 + 2 = \square & 4 + 4 = \square \end{array}$$

Перевірка всіх завдань. Слухають всі.

1 варіант. Знайди суми, назви числа при додаванні.

$$\begin{array}{ll} 7 + 1 = \square & 8 + 1 = \square \\ 3 + 3 = \square & 6 + 4 = \square \end{array}$$

2 варіант. Добери числа, назви їх у складених рівностях за підказкою.

Доданок		Доданок		Сума
↓		↓		↓
$\square$	+	$\square$	=	$\square$
$\square$	+	$\square$	=	$\square$
$\square$	+	$\square$	=	$\square$

ІІІ етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 2, с. 41.

Поясни, як складено рівності. Знайди суми. Прочитай рівності по-різному.

Тема. Назви компонентів та результату дії віднімання.

Вивчення нового матеріалу.

І етап. Колективна робота. Підручник. Завдання № 1, с. 62.

Розглянули малюнки і прочитали утворену таблицю віднімання числа 4. Назвали числа при відніманні.

ІІ етап. Робота за варіантами.

1 варіант. Колективна робота. Поясни, як знайшли різницю. Назви числа, які віднімали і результати дії віднімання.

Доданок	Доданок	Сума	Зменшуване	Від'ємник	Різниця					
↓	↓	↓	↓	↓	↓					
6	+	2	=	8	→	8	-	2	=	6
7	+	1	=	8	→	8	-	1	=	7
3	+	4	=	7	→	7	-	4	=	3

2 варіант. Склади вирази на віднімання за зразком. Назви числа при відніманні.

$8 + 2 = 10$	$10 - 2 = 8$	$10 - 8 = 2$
$4 + 3 = 7$	$\square - 3 = \square$	$\square - 4 = 3$
$6 + 2 = 8$	$\square - 2 = 6$	$\square - 6 = 2$

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Знайди різниці. Назви числа при відніманні.

$$\begin{array}{ll} 6 - 4 = \square & 5 - 4 = \square \\ 7 - 4 = \square & 8 - 4 = \square \end{array}$$

2 варіант. Добери зменшуване і від'ємник.

Зменшуване					
Від'ємник					
Різниця	6	7	5	2	4

Перевірка всіх завдань.

ІІІ етап. Спільне завдання. Математичний диктант.

Зменшуване 7, від'ємник 4, знайди різницю.

Зменшуване 8, від'ємник 5, знайди різницю.

Перший доданок 5, другий – 3, знайди суму.

Склади два приклади на віднімання, використавши приклад на додавання.

$$5 + 3 = 8$$

У деяких учнів протягом року виникають труднощі при обчисленні виразів на дві дії, тому слід постійно роз'яснювати порядок обчислення таких виразів. Розглянемо конкретний приклад.

Тема. Обчислення значення числових виразів на дві дії.

Вивчення нового матеріалу.

І етап. Колективна робота.

Розглянути обчислення виразів на дві дії.

$6 + 3 - 8 = 1$	Робота в зошитах і на дошці.
$6 + 3 = 9$	Обчислення виразів на дві дії за зразком.
$9 - 8 = 1$	$2 + 4 - 3$ $8 - 6 + 3$
	$7 - 4 + 2$ $4 + 4 - 5$

ІІ етап. Робота за варіантами.

1 варіант. Зверни увагу на стрілочки і обчисли вирази.

$$\begin{array}{cc} \boxed{8} \swarrow & \boxed{5} \swarrow \\ 6 + 2 + 1 = 9 & 7 - 2 - 4 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} \boxed{3} & \boxed{4} \\ \swarrow & \swarrow \\ 7 - 4 + 5 = \square & 8 - 4 + 2 = \square \end{array}$$

2 варіант. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{cc} 6 - 3 - 2 = \square & 6 + 4 - 1 = \square \\ 5 + 5 - 4 = \square & 1 + 2 - 0 = \square \\ 7 + 3 - 1 = \square & 4 + 4 - 5 = \square \end{array}$$

Перевірка всіх завдань. При перевірці звернути увагу на те, щоб учні називали першу дію, потім другу.

1 варіант. Закінчи обчислення.

$$\begin{array}{cc} 6 - 4 + 2 = 4 & 7 + 1 - 4 = \square \\ 9 - 3 + 4 = \square & 6 - 2 + 3 = \square \end{array}$$

2 варіант. Добери такі числа, щоб рівності були правильними.

$$\begin{array}{cc} 6 + 3 - \square = 5 & 6 + 4 - \square = 7 \\ 1 + 4 + \square = 9 & 0 + 2 + \square = 6 \end{array}$$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 2, с. 65.

$$\begin{array}{cc} 4 + 5 + 1 & 2 + 5 - 4 \\ 10 - 3 - 5 & 6 - 4 + 5 \\ 7 + 2 - 5 & 9 + 1 - 5 \end{array}$$

Не менш важливо використати диференційовані завдання для вироблення вміння порівнювати вирази.

Тема. Порівняння виразів.

I етап. Колективна робота. Підручник. Завдання № 5, с. 72.

Розглянути зразок міркування, усно скласти алгоритм порівняння виразів:

1. Обчислити вирази.
2. Записати результати дії.
3. Порівняти знайдені результати.
4. Поставити знак між виразами.

На дошці записати зразок порівняння виразів.

$$\begin{array}{ccc} 5 + 2 & < & 8 + 2 \\ \downarrow & \uparrow & \downarrow \\ 7 & < & 10 \end{array}$$

Колективно порівняти вирази.

$$\begin{array}{cc} 6 + 4 \square 6 - 3 & 7 - 2 \square 6 - 2 \\ 4 + 5 \square 8 - 2 & 5 + 3 \square 7 + 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} > \\ < \\ = \end{array}$$

II етап. Робота за варіантами.

1 варіант. Розглянь записи і закінчи порівнювати вирази.

$$\begin{array}{cc} 6 + 3 \square 4 - 2 & 7 + 2 \square 7 - 2 \\ \downarrow \uparrow \downarrow & \downarrow \uparrow \downarrow \\ 9 > 2 & 9 > 5 \\ 5 - 3 \square 9 - 5 & 5 + 4 \square 9 - 8 \\ \downarrow \downarrow & \downarrow \downarrow \\ \square \square & \square \square \square \end{array}$$

2 варіант. Продовжуй міркувати.

$$\begin{array}{cc} 1 & 10 \\ 7 - 6 \square 8 - 6 & 5 + 5 \square 5 - 5 \end{array}$$

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Порівняй вирази за підказкою.

$$\begin{array}{cc} 1 & 2 & 6 \\ 4 - 3 \square 4 - 2 & 7 - 1 \square 8 - 1 \\ 2 & 2 & 5 \\ 7 - 5 \square 6 - 4 & 6 - 1 \square 4 - 1 \end{array}$$

2 варіант. Добери такі числа, щоб нерівності були правильними.

$$8 - 5 > 7 - \square \quad 10 - 8 < 4 + \square$$

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 5, с. 72.

$$10 - 2 \square 9 - 6 \quad 9 - 2 \square 5 - 0$$

Тема. Ознайомлення із знаходженням суми в межах 20 з переходом через розряд.

I етап. Актуалізація опорних знань. Колективна робота.

1. Розклади числа на два доданки.

$$6 = 5 + \square \quad 7 = 5 + \square \quad 8 = 5 + \square$$

2. Математичний диктант.

Записати відповіді. $10 + 1$; $10 + 2$; $10 + 3$; $10 + 6$.

3. Пригадати склад числа 10.

II етап. Вивчення нового матеріалу.

а) Колективна робота. Підручник. Завдання № 3, с. 105.

За схемами поясни, як знайти суми $9 + 4$, $8 + 6$.

$$\begin{array}{cc} 9 + 4 = \square & 8 + 6 = \square \\ \begin{array}{c} \wedge \\ 1 \quad 3 \end{array} & \begin{array}{c} \wedge \\ 2 \quad 4 \end{array} \end{array}$$

Пояснення. Числа 4 і 6 розклали на два зручні доданки.

Числа 9 і 8 доповнили до 10 першими доданками (1, 2).

До 10 додали другі доданки (3 і 4).

б) Колективно пояснити обчислення виразів.

В к а з і в к а. Другі доданки розклали на такі числа, щоб можна було доповнити перші доданки до 10. Додаємо прилічуванням.

$$\begin{array}{l} 5 + 6 = \boxed{5 + \text{I I I I I}} \text{ I} = 10 + 1 = \square \\ 5 + 7 = \boxed{5 + \text{I I I I I}} \text{ II} = 10 + 2 = \square \\ 5 + 8 = \boxed{5 + \text{I I I I I}} \text{ III} = 10 + 3 = \square \\ 5 + 9 = \boxed{5 + \text{I I I I I}} \text{ IIII} = 10 + 4 = \square \end{array}$$

в) Робота за варіантами.

1 варіант. За схемами обчисли суми.

$$\begin{array}{cc} 9 + 5 = 10 + \square & 7 + 6 = 10 + \square \\ \begin{array}{c} \wedge \\ \downarrow \quad \uparrow \\ 1 \quad 4 \end{array} & \begin{array}{c} \wedge \\ \downarrow \quad \uparrow \\ 3 \quad 3 \end{array} \\ 8 + 4 = \square & 6 + 7 + \square \\ \begin{array}{c} \wedge \\ 2 \quad 2 \end{array} & \begin{array}{c} \wedge \\ 4 \quad 3 \end{array} \end{array}$$

2 варіант. Обчисли суми.

Доданок	6	8	7	9
Доданок	5	3	4	6
Сума				

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Обчисли суми.

$$7 + 5 = \square$$

$$6 + 9 = \square$$

2 варіант. Знайди помилку в обчисленні.

$9 + 6 = 10$

$4 + 9 = 13$

$7 + 4 = 11$

$8 + 8 = 16$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Знайди суми.

$7 + 7$

$6 + 6$

$5 + 9$

$8 + 6$

Тема. Ознайомлення із знаходженням різниці в межах 20 з переходом через розряд.

I етап. Актуалізація опорних знань.

Колективна робота.

1. Розклади числа на два доданки за зразком.

$4 = 1 + 3$

$5 = 1 + \square$

$6 = 1 + \square$

$4 = 2 + \square$

$5 = 2 + \square$

$6 = 2 + \square$

2. Обчисли вирази.

$16 - 6$

$18 - 8$

$13 - 3$

$17 - 7$

$12 - 2$

$14 - 4$

$15 - 5$

$19 - 9$

$11 - 1$

3. Від 10 відняти всі одноцифрові числа.

Гра "Ланцюжок" $10 - 1, 10 - 2 \dots$

III етап. Вивчення нового матеріалу.

а) Підручник. Завдання № 2, с. 106.

За малюнком і схемою поясни, як знайти різницю $12 - 7 = \square$

Пояснення. Число 7 розклали на два зручні доданки.

Від 12 відняли перший доданок, а потім другий.

$(12 - 2 - 5 = 5).$

б) Колективно обчислити різницю.

$13 - 6$

$11 - 4$

$14 - 5$

$15 - 6$

Вказівка. Доданки добирати такі, щоб перший доданок відповідав кількості одиниць першого числа.

Розглянути зразки міркувань.

$12 - 3$

$16 - 7$

$15 - 7$

в) Робота за варіантами.

1 варіант. За схемами обчислити різниці.

$11 - 7 = 10 - \square$

$12 - 5 = 10 - \square$

2 варіант. Обчисли різниці.

Зменшуване	11	12	13	17
Від'ємник	8	6	5	4
Різниця				

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Обчисли різниці.

$13 - 6 = \square$

$15 - 7 = \square$

2 варіант. Добери такі числа, щоб рівності були правильними.

$11 - \square = 9$

$12 - \square = 5$

$14 - \square = 8$

$13 - \square = 6$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 3, с. 106.

За схемами обчисли різниці $11 - 4$ і $16 - 8$.

$11 - 4 = \square$

$16 - 8 = \square$

Розділ. Додавання і віднімання двоцифрових чисел в межах 100 без переходу через розряд.

Тема. Вирази виду $34 + 52$.

I етап. Актуалізація опорних знань.

Колективна робота.

1. Пригадування таблиці додавання в межах 10.

Гра "Ланцюжок".

Учні називають приклади на додавання числа 3, 4, 5.

2. Записати за зразком.

$3 \text{ дес.} = 30$

$2 \text{ дес.} = \square$

$6 \text{ дес.} = 60$

$7 \text{ дес.} = \square$

3. Записати кожне число за зразком.

$35 = 30 + 5$

$72 = \square + \square$

$67 = \square + \square$

$45 = \square + \square$

4. Математичний диктант.

Записати відповіді.

$30 + 20$

$70 + 10$

$40 + 30$

$40 + 20$

$50 + 40$

$20 + 50$

II етап. Вивчення нового матеріалу.

а) Колективна робота. Підручник. Завдання № 130, с. 130.

Розглянь записи і поясни обчислення.

$$34 + 52 = \square$$

$$30 + 50 = 80$$

$$4 + 2 = 6$$

$$80 + 6 = 86$$

$$34 + 52 = 86$$

Вивчення правила на с. 130.

При додаванні двоцифрових чисел десятки додають до десятків, одиниці – до одиниць.

б) Колективне обчислення виразів з поясненням.

Запис на дошці і в зошитах.

$42 + 36$

$25 + 34$

$72 + 14$

$46 + 22$

в) Робота за варіантами.

1 варіант. Обчисли вирази.

$45 + 32 = 70 + 7 = 77$

$34 + 25 = \square + \square$

$62 + 31 = 90 - 3 = \square$

2 варіант. Обчисли суми за підказкою.

Пам'ятай правило.

$$\begin{array}{r} 36 + 12 \\ \curvearrowright \end{array} \quad \begin{array}{r} 81 + 15 \\ \curvearrowright \end{array}$$

Перевірка всіх завдань. Повторити правило.

1 варіант. Обчисли за підказкою.

$$\begin{array}{r} 52 + 36 \\ \curvearrowright \end{array} = \square + \square = \square \quad \begin{array}{r} 43 + 25 \\ \curvearrowright \end{array} = \square + \square = \square$$

2 варіант. Розглянь записи. Знайди і поясни помилку в обчисленні виразів.

$$67 + 12 = 79 \quad 28 + 31 = 59$$

$$44 + 32 = 70 \quad 46 + 22 = 68$$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 131, с. 132.

Тема. Вирази виду $54 + 30$, $54 + 3$.

I етап. Актуалізація опорних знань.

Колективна робота.

1. Математичний диктант.

Записати відповіді.

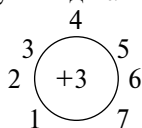
$$3 \text{ дес.} + 4 \text{ дес.} \quad 7 \text{ дес.} = \square$$

$$5 \text{ дес.} + 3 \text{ дес.} \quad 6 \text{ дес.} = \square$$

$$7 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} \quad 5 \text{ дес.} = \square$$

2. Повторити додавання в межах 10 прилічуванням. Гра "Чарівне коло".

Обчисли суми від найменшої до найбільшої.

3. Запиши число, у якому: 3 дес. 4 од.;

5 дес. 2 од.; 6 дес. 5 од.; 8 дес. 7 од.;

9 дес. 5 од.; 4 дес. 2 од.; 6 дес. 8 од.

II етап. Вивчення нового матеріалу.

1. Колективна робота.

а) Підручник. Завдання № 146, с. 132.

Поясни обчислення сум.

$54 + 30 \rightarrow$ Спочатку додаємо десятки, потім одиниці.

$$\begin{array}{r} 50 + 4 \\ \curvearrowright \end{array}$$

$54 + 3 \rightarrow$ Спочатку додаємо одиниці, потім десятки.

$$\begin{array}{r} 50 + 4 \\ \curvearrowright \end{array}$$

б) Колективно пояснити обчислення суми.

$$35 + 20 \quad 35 + 2$$

$$46 + 30 \quad 46 + 3$$

$$52 + 40 \quad 52 + 4$$

2. Робота за варіантами.

1 варіант. Поясни обчислення виразів за зразком.

$$\begin{array}{r} 67 + 20 \\ \curvearrowright \end{array} = 80 + 7 = 87 \quad \begin{array}{r} 42 + 30 \\ \curvearrowright \end{array} = \square + \square = \square$$

$$\begin{array}{r} 67 + 2 \\ \curvearrowright \end{array} = 9 + 60 = 69 \quad \begin{array}{r} 42 + 3 \\ \curvearrowright \end{array} = \square + \square = \square$$

2 варіант. Обчисли вирази за підказкою.

$$\begin{array}{r} 36 + 20 \\ \curvearrowright \end{array} \quad \begin{array}{r} 36 + 2 \\ \curvearrowright \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 + 40 \\ \curvearrowright \end{array} \quad \begin{array}{r} 46 + 4 \\ \curvearrowright \end{array}$$

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Обчисли вирази за підказкою.

$$\begin{array}{r} 62 + 30 \\ \curvearrowright \\ 60 + 2 \\ \curvearrowright \\ 54 + 20 \\ \curvearrowright \\ 50 + 4 \end{array} \quad \begin{array}{r} 62 + 3 \\ \curvearrowright \\ 60 + 2 \\ \curvearrowright \\ 54 + 2 \\ \curvearrowright \\ 50 + 4 \end{array}$$

2 варіант. Добери пропущені числа.

$$72 + \square = 82 \quad 72 + \square = 73$$

$$64 + \square = 74 \quad 64 + \square = 65$$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 148, с. 133.

Тема. Вирази виду $57 - 34$.

I етап. Актуалізація опорних знань.

Колективна робота.

1. Знайди різниці.

Зменшуване	7	8	6	9	9
Від'ємник	4	5	2	7	2
Різниця					

2. Запиши за зразком.

$$45 = 40 + 5 \quad 76 = \square + \square$$

$$62 = \square + \square \quad 38 = \square + \square$$

3. Математичний диктант. Записати відповіді.

$$40 + 7 \quad 60 + 5$$

$$80 + 4 \quad 70 + 6$$

$$60 + 2 \quad 50 + 8$$

II етап. Вивчення нового матеріалу.

1. Колективна робота. Підручник. Завдання № 180, с. 137.

Розглянь малюнок і записи. Поясни обчислення.

$$57 - 34 = \square$$

$$50 - 30 = 20 \quad 7 - 4 = 3 \quad 20 + 3 = 23$$

$$57 - 34 = 23$$

Вивчення правила.

При відніманні двоцифрових чисел десятки віднімають від десятків, одиниці — від одиниць.

Колективне обчислення виразів з поясненням.

Записи на дошці і в зошитах.

$$67 - 43 \quad 82 - 41$$

$$56 - 34 \quad 76 - 52$$

2. Робота за варіантами.

1 варіант. Поясни обчислення виразів за зразком.

$$\begin{array}{r} 56 - 23 \\ \curvearrowright \end{array} = 30 + 3 = 33 \quad \begin{array}{r} 56 - 24 \\ \curvearrowright \end{array} = 30 \square 2 = \square$$

2 варіант. Обчисли суми. Пам'ятай правило.

$$\begin{array}{r} 48 - 21 \\ \leftarrow \quad \rightarrow \\ 75 - 42 \end{array} \quad \begin{array}{r} 45 - 23 \\ \leftarrow \quad \rightarrow \\ 36 - 21 \end{array}$$

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Обчисли вирази за підказкою.

$$27 - 15 = \square - \square \quad 64 - 23 = \square - \square$$

2 варіант. Розглянь записи. Знайди і поясни помилку в обчисленні виразів.

$$39 - 24 = 10 \quad 86 - 34 = 52$$

$$45 - 23 = 22 \quad 45 - 23 = 22$$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 181, с. 137.

Тема. Вирази виду $79 - 40$, $79 - 4$.

I етап. Актуалізація опорних знань.

Коллективна робота.

1. Записати числа у вигляді суми розрядних доданків за зразком.

$$46 = 40 + 6 \quad 86 = \square + \square$$

$$34 = \square + \square \quad 54 = \square + \square$$

2. Математичний диктант.

Записати відповіді.

$$60 - 50 \quad 9 - 5$$

$$70 - 40 \quad 7 - 4$$

$$80 - 50 \quad 9 - 6$$

II етап. Вивчення нового матеріалу.

Робота за підручником. Завдання № 195, с. 140.

Усно пояснити обчислення.

$$79 - 40 = \square \quad 79 - 5 = \square$$

$$78 - 30 = \square \quad 78 - 3 = \square$$

$$64 - 20 = \square \quad 64 - 2 = \square$$

2. Робота за варіантами.

1 варіант. Поясни обчислення виразів за зразком.

$$\begin{array}{r} + \\ 67 - 20 = 40 + 7 = 47 \\ - \\ 67 - 2 = 5 + 60 = 65 \\ + \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 46 - 20 = 20 + \square \\ \leftarrow \quad \rightarrow \\ 46 - 2 = 4 + \square \\ \leftarrow \quad \rightarrow \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 78 - 50 = 20 + \square \\ \leftarrow \quad \rightarrow \\ 78 - 5 = 3 + \square \\ \leftarrow \quad \rightarrow \end{array}$$

2 варіант. Обчисли різниці за підказкою.

$$\begin{array}{r} 37 - 50 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 30 + 7 \end{array} \quad \begin{array}{r} 37 - 5 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 30 + 7 \end{array}$$

Перевірка всіх завдань.

1 варіант. Обчисли різниці за підказкою.

$$\begin{array}{r} + \\ 47 - 30 \\ - \\ 47 - 3 \\ + \end{array}$$

2 варіант. Добери числа так, щоб рівності були правильними.

$$38 - \square = 18 \quad 38 - \square = 36$$

$$64 - \square = 34 \quad 64 - \square = 61$$

Перевірка всіх завдань.

III етап. Спільне завдання. Підручник. Завдання № 196, с. 140.

Література

1. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1 – 4 кл. – К. : Видавничий дім "Освіта", 2011. – 392 с.

2. Богданович М. В., Лишенко Г. П. Математика, 1 клас. – К. : "Генеза", 2012.